

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

Sayı	63	Konu: İş Makineleri ve Operatörlük Kurs Programları
Tarih	18/04/2018	
Kurulda Gör. Tarihi	28/03/2018	
Önceki Kararın Tarih ve Sayısı		

Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünün 12/01/2018 tarihli ve 10058203-101.02-E.874162 sayılı yazısı üzerine Kurulumuzda görüşülen

1. Bariyer (Direk) Çakma İş Makinesi Operatörü Yetiştirme Kursu Programı,
2. Elektrikli Trans Palet Operatörü Yetiştirme Kursu Programı,
3. Kaldırma Makineleri Operatörü Yetiştirme Kursu Programı,
4. Mobil Vinç Operatörü (MHC, Sahil/Yüzer ve Gemi Vinci) Operatör Yetiştirme Kursu Programı,
5. Yol Çizgi İş Makinesi Operatörü Yetiştirme Kursu Programı,
6. Yüzer Ekskavatör İş Makinesi Operatörü Yetiştirme Kursu Programı,
7. Yüzer Vinç İş Makinesi Operatörü Yetiştirme Kursu Programı'nın

ekli örneklerine göre uygulanması hususunu uygun görüşle arz ederiz.

Dr. Mustafa OTRAR
Üye

Dr. Hüseyin KORKUT
Üye

Doç. Dr. Erkan DİNÇ
Üye

Dr. Hasan KAVGACI
Üye

Kâmil YEŞİL
Üye

Dr. Mehmet SÜRMELİ
Üye

Dr. Hüseyin ŞİRİN
Üye

Alpaslan DURMUŞ
Kurul Başkanı

UYGUNDUR
.../.../2018

İsmet YILMAZ
Millî Eğitim Bakanı

KURUMUN ADI :
KURUMUN ADRESİ :
KURUCUNUN ADI :
PROGRAMIN ADI : **Kaldırma Makineleri Operatörü Yetiştirme Kursu Programı**

PROGRAMIN DAYANAĞI

- 5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu
- Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği
- 14.08.2015 tarihli ve 72 sayılı Kurul Kararıyla kabul edilen Özel Kurslar Çerçeve Programı
- Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünün 08.03.2014 tarihli ve 10.04/1009860 sayılı Yönergesi
- Karayolları Trafik Kanunu ve Karayolları Trafik Yönetmeliği

PROGRAMIN DÜZEYİ

Bu program, 19 yaşından gün almış, en az ilkokul ve/veya ilköğretim düzeyinde eğitimini tamamlamış bireyler için hazırlanmıştır.

PROGRAMIN AMAÇLARI

Bu programı tamamlayan bireylerin ağır tonajlı araçların bakımı, montajı, yüklerin kaldırılması ve yönünün değiştirilmesi amacıyla kullanılan kaldırma makinelerini işletmelerin genel çalışma prensipleri doğrultusunda etkin bir şekilde kullanarak iş sağlığı, iş güvenliği ile mesleğin verimlilik ve kalite gereklerine uygun olarak;

1. Ağır tonajlı araçların ve makinelerin bakımı, montajı, kaldırılması ve yönünün değiştirilmesi amaçlı kaldırma makinesinin özelliklerini sıralamaları,
2. Demir yolunda, ağır tonajlı makinelerin montajında, bakımında ve yönlerinin değiştirildiği yerlerde kaldırma makinesini kullanım amaçları doğrultusunda kullanmaları,
3. Emniyet kurallarını öğrenmeleri,
4. Ağırlık merkezleri dikkate alınarak kaldırma makinesi yerleştirmeleri,
5. Yabancı madde hasarının önlenmesini kavramaları,
6. İşletmelerin amaçlarına göre aracın kullanımında gerekli güvenlik önlemlerini almaları,
7. Aracın çalışma alanının güvenliğiyle ilgili kontrollerini yaparak iş sağlığı ve iş güvenliğine yönelik önlemleri almaları,
8. Aracın mekanik, hidrolik ve elektrik sistemlerini kavramaları,

9. Aracın periyodik bakımlarını yapmaları,
10. Çalışma anında görevli diğer personellerle koordineli çalışmaları,
11. Kaldırma makinesinin ayaklarının açılmasını ve kapatılmasını öğrenmeleri,
12. Kaldırma makinesi yük kaldırma ayak yüksekliğini ayarlamaları,
13. Vardiya değişimlerinde yetkiliye işin son durumuyla ilgili bilgi vermeleri,
14. Mekanik ve hidrolik bağlantı noktalarını kontrol etmeleri, gevşeyen cıvataları ve somunları sıkmaları,
15. Mesleki eğitim faaliyetlerine katılmaları,
16. Genel ve mesleki ahlaki ve etik kuralları benimsemeleri beklenmektedir.

PROGRAMIN UYGULANMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1. Bu program demir yolları (lokomotif, vagon), ağır tonajlı araç (iş makinesi, otobüs, otomobil, kamyon vb.), şantiye (tersane, hidroelektrik santrali vb.), fabrika ve hava alanları (uçak bakım) tamir/bakım ekipmanlarının montajı amacıyla kullanılan elektrikli hidrolik sistemle çalışan kaldırma makinesi operatörü yetiştirilmesi amacıyla hazırlanmıştır.
2. Kursu katılım program seviyesi ve “Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünün İş Makineleri Sürücü Eğitim Yönergesi” hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilecektir.
3. Programla iş organizasyonu, iş öncesi hazırlıklar, kaldırma makinesinin günlük genel kontrolleri, kaldırma makinesi ile uygulama çalışmaları, park ve depolama, iş bitiminde kaldırma makinesinin uygun yere nakledilmesi, gerekli temizliğin yapılması, uzun süre depolamaya alınan makinenin tekrar işletmeye alınması, mesleki gelişim konularında yeterlilik kazandırılması amaçlanmıştır.
4. Program uygulanırken slâyt, CD, video vb. eğitim materyallerinden yararlanılacaktır. Bunun yanı sıra uygulamalı konular kaldırma makinesi üzerinde ve uygulama alanında yapılacaktır.
5. Programda yer alan; iş organizasyonu, iş öncesi hazırlıklar, mesleki gelişim konuları tüm iş makinelerinde ortak konu olup, iş makinesi eğitimlerinde bu konuları aldığını belgeleyenler, diğer bir iş makinesi operatörlüğü eğitimine katıldığında sözü geçen konulardan muaf olurlar.
6. Programda yer alan; iş organizasyonu, iş öncesi hazırlıklar, mesleki gelişim konuları farklı iş makineleri eğitimlerine katılan adaylarla ortak derslikte işlenebilir.

7. Bu program uygulanırken anlatım, gösteri, gösterip yaptırma, benzetim vb. yöntemlerle soru-cevap, grup çalışmaları vb. tekniklerden yararlanılacaktır.

PROGRAMIN SÜRESİ

1. Hafta	: Günde 6 saat x 5 gün	= 30 saat
Toplam Süre	: 1. Hafta (30 saat)	= 30 saat

PROGRAM İÇERİĞİNİN TOPLAM KURS SÜRESİNE GÖRE DAĞILIMI

A. İŞ ORGANİZASYONU (8 Saat, Teorik Eğitim)

1. İş Sağlığı ve Güvenliği
2. Koruyucu Ekipman Seçimi
3. Çalışma Ortamında Tehlikelere Karşı Önlemler
4. Ağır İşlerde Çalışma Güvenliğini Sağlamak İçin Alınacak Önlemler

B. İŞ ÖNCESİ HAZIRLIKLAR (Toplam 8 saat:4 Saat Teorik ve 4 Saat Araç Başı Uygulama)

1. Yetkili Bilgilendirmesi
2. Ataşmanların Sökülmesi ve Takılması (Ayaklar, Takoz)
3. Saha İçi Personeliyle Koordineli Çalışma
4. Vardiya Değişimi Bilgilendirmesi
5. Makinenin Genel Temizliği

C. KALDIRMA MAKİNESİ KONTROLLERİ (Toplam 6 Saat: 3 Saat Teorik Eğitim ve 3 Saat Araç Başı Eğitim)

1. Kaldırma Makinesinin Yapısı
2. Elektrikli Motorlar ,Hidrolik Pompa Çalışma Sistemleri ve Kısımları
3. Kaldırma Makineleri Güç İletim Sistemleri (Hidrolik Pompa, Kumanda Konsolları)
4. Hidrolik ve Pnomatik Sistemleri
5. Gösterge ve Uyarı Sistemleri
6. Günlük Bakım ve Kontrolleri
7. Basit Arızaları ve Eksiklikleri Giderme
8. Periyodik Bakımlar ve Kayıtların Tutulması
9. İş Organizasyonu Yapma
10. Donanım, Malzeme ve Ekipman Kontrolü

11. Bakım ve Kontrol Kayıtları
12. İş Bitiminde Makinenin Temizliği

D. KALDIRMA MAKİNELERİ İLE UYGULAMA ÇALIŞMASI (6 Saat, Uygulamalı Eğitim)

1. Çalışmaya Başlamadan Önce Donanım Kontrolleri
2. Motoru Çalıştırma ve Stop Ettirme
3. Kalkış, Hareket ve Duruş
4. Aydınlatma Ekipmanını Kullanma
5. Zemin Kontrolünün Yapılması
6. Kaldırma Ayaklarının Dengeli Yerleştirilmesi
7. Kaldırma İşleminin Koordineli Yapılması
8. Kaldırma İşlemi Sonunda Mesnet Ayaklarla Destekleme Yapılması
9. Kaldırma ve İndirme Kurallarının Tanıtımı ve Uygulamaları

E. MESLEKİ GELİŞİM (2 Saat, Teorik Eğitim)

1. Mesleki Gelişime İlişkin Faaliyetleri Yürütme
2. Meslekle İlgili Yayınları ve Teknolojik Gelişmeleri İzleme
3. Meslekle İlgili Hizmet İçi Eğitim, Kurs vb. Faaliyetlere Katılma
4. Meslekle İlgili Ahlak Kuralları
5. Meslekle İlgili Etik Kodlar

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR

Kurs sonunda "Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünün İş Makineleri Sürücü Eğitim Yönergesi" hükümleri çerçevesinde teorik ve uygulamalı sınav yapılacaktır. Sınavlarda başarılı olanlara "İş Makinesi Kullanma Yetki Belgesi (Operatörlük Belgesi)" düzenlenecektir.

Kurs sürecinde ise kontrol listeleri, gözlem formları vb. ölçme araçları ile kursiyerlerin uygulamaları doğru işlem basamaklarıyla gerçekleştirip gerçekleştirmedikleri denetlenecektir. Bu değerlendirme sonuçları, eğitimin planlanan biçimde başarıyla sonuçlanmasında geri bildirim amacıyla kullanılacaktır.

PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ VE GEREÇLERİ

1. Kaldırma Makinesi
2. Anahtar Takımları
3. Atışmanlar
4. Çeki Halatı
5. Çekiç
6. El Feneri
7. Gres Pompası
8. Huni
9. İlk Yardım Çantası
10. Kişisel Koruyucu Donanım (baret, eldiven, kulaklık, çelik burunlu ayakkabı, fosforlu yelek, toz gözlüğü, toz maskesi, iş elbisesi vb.)
11. Levye
12. Lokma Takımı
13. Reflektör
14. Seyyar Lamba
15. Su ve Temizlik Bezi
16. Takoç
17. Tornavidalar
18. Alyan Anahtar Takımı
19. Yangın Söndürücü